

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoľ. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniskih ulicah h. št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6 uri popoldne.

Štev. 36.

V Ljubljani, v torek 14. februarija 1893.

Letnik XXI.

Naše šole.

Govor državnega poslanca Robiča v drž. zboru dne 7. februarija 1893.

I.

Visoka zbornica! Že jedenkrat sem porabil priložnost, da sem pojasnil s tega mesta, da o svojem času ni bilo dobro in pravo, da se je vse obstoječe preobrnilo, ker vsaka prenačljenost le škoduje. Rad priznavam, da je naše ljudsko šolstvo poslednjih deset let jako napredovalo. Osnovale se je mnogo novih šol, že obstoječe skoro vse razširile, z velikimi žrtvami gradila se nova šolska poslopja. Gospoda moja, ne smemo si prikrivati, da kmetsko prebivalstvo že zdihuje pod bremenom, katera jej je naložila šolska zakonodaja, dasi stanje učiteljev ni sijajno in v nekaterih kronovinah naravnost zboljšanja nujno potrebno.

Na Štajerskem so znašali skupni troški za šolstvo in splošno omiko

v letu 1865	119.531 gld.
„ 1875	1.170.333 „
„ 1885	2.086.810 „

(Čujta! Čujta! na desnici.)

Doneski za ljudske šole iz deželnega zaklada so znašali

v letu 1883	1.698.798 gld.
„ 1884	1.752.106 „
„ 1885	1.817.370 „
„ 1886	1.846.552 „

It tega je razvidno, da troški za ljudske šole od leta do leta naraščajo. Ko so se delale šolske postave, se je z nenavadno lahkomišljenostjo prezrlo obstoječe vredbe. Ljudskemu šolstvu se je dal jako kompliciran upravni aparat, kmetske in mestne šole so se vrgle v jeden koš, ne da bi bili imeli kak utemeljen povod, dati vsem šolam jednako obliko. Razmere se ne dajo povsod tako zjednačiti, da bi bilo mogoče vse osrečiti z jedno formulo. Marsikaj ni potrebno za kmetsko šolo, kar je

umestno v mestnih, in narobe. Meščanski frak bi se tudi ne podajal kmetu.

Nadalje rad priznavam, da je didaktično izobraženje učiteljev jako napredovalo, da kar se tiče praktične spretnosti in metode neso dosti za svojimi kolegi v Nemčiji. Prezreti pa ne smemo, da je dandanes šola v prvi vrsti le učilnica, njena vzgojena naloga se pa odriva.

Krivo temu je vsaj nekoliko tudi zakonodaja.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 8. februarija.

Na interpelacijo gledé dr. Frankla odgovoril je predstojnik za bogoslovje in nastavo prav po kalupu današnjega sistema na Hrvatskem. Dr. Frankl po mnenju predstojnikovem ni zaslužil niti tega, kar je dobil. A vendar je kaj čudno, da se ni proti njemu začela preiskava, katero je dr. Frankl proti sebi zahteval. Radi te zadeve je bila sicer, kakor se je izjavil sam predstojnik, poverljiva oseba v Petrinju, ali ni se moglo zahtevati, da bi se dijaki konfrontirali z učiteljem. V takem slučaju bi se to ravno zgoditi moralo, ker je katehet to sam zahteval. Nego je bilo v stvari nekaj drugega. Denunciacija od strani pravoslavnihi bi bila prišla v javnost, a to ne bi bilo nekemu prav. Pa tudi uvod tej interpelaciji je bil nespretno in sceniran, namreč z omenitvijo onega žalostnega dogodka v Karlovcu, češ, da je temu bila šolska odgoja kriva. To se ne more trditi, ker se v šoli gotovo ne politikuje, pač pa po družinah in časopisih, ki pišejo zares večkrat silno razdražljivo. Zatorej je bil tudi opomin, da bode taka kazen, kakor dr. Frankla, zadela vsakega, ki bi delal zdražbe, prav nepotreben, ker med hrvaškimi učitelji, najmanje pa med kateheti katoliškimi, se ne nahajajo taki nemirnjaki. Ko bi se pa kje kaj takega pripetilo, tamkaj bi bilo potrebno objektivno soditi ter posebno na oni živelj paziti, ki

kaj rad zabada v hrvatstvo in katoliško vero, oslanjaje se pri tem na veliki vpliv, ki ga žviva pri današnjih naših mogoteih na škodo hrvatstva in katoličanstva.

Posebno čuden pa je bil sklep tega odgovora, ko se je predstojnik prispodobil s kovačem, ki kuje na narodni prosveti, pa ga nič ne moti, če zadenejo koga iskre, ki leté od razbeljenega železa. On mora kot kovač očistiti učiteljstvo od nediscipliniranih in neposlušnih članov, pa bode potem tudi na tem polju bolje. Huda obtožba je to za hrvatsko učiteljstvo srednjih in ljudskih šol, ki pa kaj takega ni zaslužilo.

Hrvatsko učiteljstvo se je odlikovalo vedno po svojem velikem domoljubju, in če se mu je radi tega zagrozilo, potem bi mogle omenjene iskre zares mnogega zadeti. Ali tako hudo, mislimo, da ne bode, kakor se grozé. Saj se negovanje domoljubja vendar ne more izgnati iz šole, kajti učitelj brez tega svojstva pri nadobudni mladini more biti le slab učitelj, a takih se menda vendar ne želi predstojnik, saj se tudi on sam ponaša z domoljubjem. V samem odgovoru je bilo tedaj več, nego je bilo potrebno, praznih fraz, dočim je ostala jednostavna interpelacija poslanca Jakčina nerazjasnjena. Ali sabor jo je sprejel s pohvalo in „živio“-klici, kakor po navadi vsak odgovor, ki se spregovori na interpelacije od strani vlade.

Sabor ima zdaj prav malo opraviti. Za razpravljanje dveh zakonskih osnov, namreč o lovskem zakonu in o zakonu za varstvo ptic v odsekih, so si člani vzeli časa dovolj, od 1. do 8. februarija, če tudi bi se dal vsak zakon v dveh sednicah dovršiti. Ali saborovanje se je moralo podaljšati, ker se bode tudi na ogerskem zboru razpravljalo o novi zakonski osnovi gledé živinske kuge, in ta zakon se mora potem sprejeti v hrvatskem saboru, seveda predelan za naše okolnosti. Druge postave v tem zasedanju ne pridejo na vrsto, ker jih vlada nima dogotovljenih.

LISTEK

Spomini

na velečast. gosp. Josipa Marna, častnega kancnika in c. kr. gimn. profesorja itd., od jednega njegovih 16letnih součencev.

On podoben je drevesu kraj potoka, Komur list ne vene vedno mlad, In ročeva v pravem času sad, Srečno njemo delo vspeje vsako, Grešnikom pa ne jednako.“ (Ps. 1, Vesel.)

Komaj so napočili prvi kmetiški pomladanski dnevi po sv. Gregoriju marca meseca leta 1832, rodil se je nad Šmartnim v hriboviti Stangi pobožnim Pavličevim starišem dné 13. marca blag deček, kateremu so pri krstu ime dali „Jože“. Že v nežnih otročjih letih, (tako pravila je njegova mati), ko je izlezal iz zibelke, ni imel nad seboj nič otroškega. Navadni otroci namreč radi igrajo in se od jutra do večera po vasi klatijo, kjer se drug od drugega pohujšujejo in često v velike napačnosti zabredejo. Ne tako naš Jožek. Rad je bival doma pri materi in se sam seboj kaj igral; največje veselje pa mu je bilo, kadar so ga mati učili moliti, ali mu kaj

dopovedovali iz katekizma, ali ga seboj jemali v cerkev. Razodeval ni samo bistre glavice, ampak prirrojena mu je bila tudi neka izvanredna močatost in modrost.

Stariši njegovi, kakor tedanji duhovni pastir v Stangi, (menda je bil pok. g. Karol Tedeški vedno blagega mu spomina in pozneje jeden njegovih največjih prijateljev, katerega je većinoma vsake počitnice obiskaval), spoznali so njegove dušne darove in izvanredne njegove dušne zmožnosti.

Kmalu je bil sklep storjen, da stariši tako blagega dečka v jeseni leta 1839 o sv. Mihelu odpravijo v Ljubljano v šolo. Stanoval je na šentpeterskem predmestju pri neki obitelji, katere gospodar je hodil delat v sladkorno tovarno, odkoder ni imel baš daleč v šolo, še bližej je imel v šentpetersko cerkev.

Sešlo se nas je tedaj v I. razred dolenjega oddelka (untere Abtheilung) okoli 140 učencev, prišlihi većinoma s kmetov. (Per parentesin rečem: Mej vsemi temi 140 součenci bilo nas je še v VIII. šoli, predno smo se razšli na vse štiri vetrove, iz I. razreda dolenjega oddelka na normalki, le še 5, po izvršenem četrtem letu v bogoslovju le še 4, in ti so bili: Marn, Torkar, Budnar in ameriški misijonar Čebul. Tako velnico ima roka božja! In res: „Apparent rari nantes in gurgite vasto!“)

Da krenem nazaj v deška leta, povem, kako čudno smo se spogledovali kmečki paglavci, ko g. učenik Matej Klander po nemško naredi križ in takoj prvi dan jame „Oče naš“ in „Češčena Marija“ moliti po nemško. Le po križu smo agibali, da molimo. A ne le mestni otroci, ampak tudi kmečke, bolj trde glavice smo kmalu nekoliko besedij ujeli in žlobudrali za njim, kakor je vsakdo vedel in znal; — uboga para slovenska, ki jej niti ni bilo dovoljeno, da bi bili Bogu čast dajali v svojem jeziku!

Čez par mesecev pride g. vodja Janez Šlaker v šolo, in napovesta nam z gosp. učenikom, da se bodo sedaj tisti, kateri so dobrega zadržanja in se pridno in dobro učé, postavili za vzgledne učence (Musterschüler). Ti bodo konec stolov sedali. Vsak njih bode dobil poseben listek (Musterkarte), v katerem bode vpisal imena svojih součencev, da bode nánje pazil, nepokojnikom in iz šole izostalim pohajačem in po ulicah kričajočim šolarjem črne pike zaznamoval. Med temi vzglednimi učenci bil je takoj s početka tudi naš Jožek iz Stange. Pridno se je učil, redno obiskaval šolo, miren bil in tih, ob nedeljah pa in praznikih s svojim gospodarjem k veliki sv. maši in popoldne h krščanskemu nauku hodil k sv. Petru. Nikoli ga nisi videl med onimi šeptalci in razposajenci, po katerih glavah je često

Kakor se zdaj govori, snide se sabor zopet meseca maja, da razpravi postavo o kučnih boleznih, a posebej še ono glede varstva proti koleri, katere se je bati spomladi. Pri nas bi se moglo o tej postavi že v tem zasedanju razpravljati, ali to ni mogoče, ker smo vezani na Ogersko, a tamkaj zdaj še le osnovo sestavljajo, a dokler bo sprejeta, bo preteklo še mnogo časa. V tem se vidi tudi korist tako hvalejne svote z Ogersko, brez katere ne moremo nikjer koraka naprej, če tudi bi bilo večkrat potrebno, da samostojno delamo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. februarija.

Taaffe in Hohenwart. Ob sedemdesetletnici grofa Hohenwarta je prinesla „Politik“ članek, v katerem primerja grofa Hohenwarta in grofa Taaffeja. Mej drugim pravi staročeški list, da je grof Hohenwart mož, ki se v resnici drži načel. To kaže njegova državniška preteklost in pa njegova politična sedanjost. Le malo časa je vladal grof Hohenwart, ali njegovo vladanje je bilo jednotno in trdno, kakeršnega dandanes ne dobimo. Grof Hohenwart hotel je prenoviti Avstrijo na zgodovinski podlagi, on je videl blaginjo Avstrije v njenem zgodovinskem razvoju in popolni enakopravnosti vseh narodov. S tega stališča hotel je spraviti narod češki, nad katerim so nemški liberalci že tako hudo grešili. Videl je v Čehih najtrdnejše opore države in je zatorej jim hotel povrniti pravice. Ko je grof Hohenwart videl, da ne more izvesti svojega programa, je odstopil rajši, nego bi se pa bil izneveril političnemu svojemu prepričanju. Grof Hohenwart je pal, ali še vedno ga časté vsi narodi avstrijski, kateri so trpeli pod liberalnim gospodstvom. Ko je 1879. leta kot načelnik konservativnega kluba zopet stopil na površje, se je še vedno držal narodne enakopravnosti. Sedaj ko je vstopil v sedemdeseto leto, drži se še vedno istih načel, katerih se je držal pred triindvajsetimi leti. Grof Taaffe je 1879. leta v nekem oziru nastopil dedščino grofa Hohenwarta. Tudi on je obljubil v tedanjem prestolnem govoru, da bode Avstrija zavetišče vsem narodom in na podlagi tega zagotovila šli so Čehi v državni zbor. V tedanjem prestolnem govoru se je posredno priznalo tudi češko državno pravo. Grof Taaffe je tedaj izjavil, da je največji njegov vspeh, da je Čehi spravil v državni zbor in to še dandanes velja za največje delo Taaffejeve politike. Programu grofa Hohenwarta je pa grof Taaffe prilil precej vode, on ni hotel vsega dati. Vrhunec njegove politične modrosti je, da se na vse strani laska in pravičnih zahtev ne izpolni. Grof Taaffe zmatra, kakor piše angleški list „Contemporary Review“, načela za politične slabosti, njegovi prijatelji in nasprotniki so v tem jedini, da on nema nobenega načela. Nekaj let se je grof Taaffe držal načela, da Avstrije ne sme izrabljati in izkoriščati nemško-liberalno gospodstvo, ali sedaj se pa kaže, da hoče zatajiti še to načelo, začel se je laskati levičarjem. Njegov zadnji program ima le namen, liberalce obdržati na vladni strani. Taaffe se še nekako oklepa Hohenwartovega kluba, ali to le iz sebičnosti, ker ima

proti levici še neke pomisleke. Liberalcem on daje z obama rokama, konservativce pa odpravlja z dvomljivimi obljubami. Hohenwart je ostal zvest svojim načelom, Taaffe pa ne, to je razlika mej njima. Hohenwart je za narodno enakopravnost, Taaffe pa ne. Želeti je, da bi kedaj Taaffe še ne vladal proti Hohenwartu.

Pravoslav Trojan. Te dni umri je v Pragi jeden prvih in najstarejših čeških rodoljubov, doktor Pravoslav Trojan. Rojen je bil leta 1816 v Knovizu pri Slaneh. Po dovršenih studijah je leta 1838 vstopil v službo pri litemeriškem magistratu, s katerim je tedaj bilo združeno kazensko okrožno sodišče. Pozneje, ko je dovršil sodnijski izpit, je vstopil v službo pri komorni prokuraturi v Pragi. Še pred 1848. letom je začel svoje delovanje za Z Riegrom je osnoval razne češke veselice, katere so imele namen češki narod spraviti do veljave v javnem življenju. Posebno pa je on bil delaven omenjenega burnega leta. Bil je član deputacije, ki je vladarju sporočila želje narodove. On je bil jeden najdelavnejših članov narodnega odbora. Izvoljen je bil v praški mestni zbor, deželni in državni zbor. Leta 1857 je postal notar v Strakovnicah. V začetku ustavne dobe je bil voljen v deželni zbor in od tistega časa je vedno deloval na političnem polju, kjer ga je vodilo pravo domoljubje. Dolgo časa je bil član staročeške stranke. Ko je pa dr. Rieger pritrčil dunajskim punkcijam, se je Trojan odločil od njega in pridružil se Mladočehom, misleč, da tako več koristi svojemu narodu. Bil je spoštovan pri vseh strankah. To se je videlo tudi v državnem zboru, ko je podpredsednik Chlumecky naznanil njegovo smrt. S tako toplimi besedami se ga je spominjal, naglašajoč pokojnikovo dolgoletno delovanje za svoj narod in pokojnikovo značajnost, da se je videlo, da ne opravlja le formalne dolžnosti, temveč zares čuti pravo spoštovanje do velikega češkega domoljuba, svojega političnega nasprotnika.

Sleparije pri rimski banki. Minister Grimaldi bode bajé odstopil zaradi dogodkov pri rimski banki. Izrekel se je pa bajé, če on odstopi, da bode tudi ministerskemu predsedniku izpodkopal stališče, kajti gradiva ima dovolj nabranega. Sleparije pri rimski banki so pa večje, nego se je sprva mislilo. Našlo se je za 100.000 frankov zastarelih menic, in to največ od znanih politikov. Za kakih 10 milijonov je bajé takih menic, pri katerih ni nobenega upanja, da bi se mogle iztirjati. Pri takih nepravilnostih se ni čuditi, da prebivalstvo noče več vsprejemati bankovcev omenjene banke. Koliko bankovcev se je po dvakrat izdalo, preiskava še ni mogla dognati. Direktor rimske banke je te bankovce dal napraviti na Angleškem, da se sleparija ni precej izvedela. Sedaj italijanski konzul v Londonu poizveduje, koliko bankovcev bi se bilo naredilo za omenjeno banko. Kakor se kaže, ta bančna aféra utegne postati za Italijo druga Panama. Italija je že sedaj v slabih finančnih odnošajih, in se bode težko izmotala iz finančnih zadreg, v katere jo bode spravile te sleparije. Francija je bogata, bode torej že pretrpela udarec, ali Italija je pa že sedaj komaj izhajala.

udrihala s prizigalno svečico cerkvenčeva roka. Stal je pri svojem gospodarju in molil, pa kakor kamenit poslušal besedo božjo.

Nikoli ga nisi videl, da bi bil v prostih urah za Ljubljano z drugimi mestnimi paglavci pohajal, ali z njimi drobne kamenite kroglice bezal (fernikuljal), ali kamenčkal, ali žogo bil. In tak je ostal ves čas v normalnih razredih. On ni poznal drugega pots, kakor v šolo in domov, v cerkev in zopet na svoj dom. Njegov kratek čas so bile šolske knjige, molitvene bukvice, in veselje njegovo šentpeterska farna cerkev, kjer je prav za one dōbe tedanji g. kapelan Gregorec, pozneje župnik v Sostrem, v krščanskem nauku silno mično pripovedoval zgodbe stare zaveze, in nas je otroke zlasti v srce ginila zgodba od egiptovskega Jožefa.

Cez vse pazljivo jih je poslušal naš Jože; a jih tudi v šoli g. katehetu Zavašniku, poznejšemu kanoniku Lambergovemu, vedel tako obširno in lepo pripovedovati, da je bil Marn ne le jeden izmej prvih, ampak tudi izmej njegovih največjih ljubljencev.

Koncem leta 1840 pa je bil mej prvimi odličnjaki in je mej njimi ostal vseh dvanajst let na normalni in gimnaziji. Bil je kot mladenič šibke in tanke rasti, rudeče-cvetočega, nedolžnega obličja,

moder in resnoben, a poleg tega silno ljubeznjiv, krotak, prijazen in postrežljiv, če ga je kdo v pouku poprosil kake pomoči.

Ostal je do III. latinske šole v stanovanju zmirrom pri jednem gospodarju. V III. latinski šoli pa je bil vsprejet mej prvimi gojenci v Alojzijevišče, tedaj pod vodstvom in nadzorstvom veleučnega pokojnega kneza in vladike g. dr. Kriz. Pogačarja in izvrstnim prefektom g. Grabnarjem, kamor so bili itak od tedanjega knezoškofa Antona Alojzija Wolfa vsprejeti prvi odličnjaki iz gimnazije, n. pr. gg.: Svetec, Semrajc, (čigar je pesem: „V Gorenjsko oziram se skalnato stran“ itd.), Božič, Marn, Blaznik i. dr., kateri bi bili s svojo nadarjenostjo, pridnostjo, učenostjo in s svojim možatim vedenjem in s svojo krepko značajnostjo vsakemu vseučiliščnemu zavodu dika in ponos.

Poleg šolskih predmetov učili so se godbe in petja, italijanščine, francoščine in od leta 1848 naprej vseh slovanskih narečij. Med temi pa se je zopet takoj s početka jel odlikovati naš Josip Marn. Na njegovo prizadetje jeli so gojenci v Alojzijevišču spisovati svoj perijodični list „Daničico“ po vzoru „Danice“, katero je tedaj vredoval g. dr. Pogačar. Ta „Daničica“, vredovana ves čas od Jos. Marna pod imenom „Resnickega“, biva menda shranjena

Cerkveni letopis.

Postni pastirski list prevzvišenoga nadvladike goriškega.

Razposlali so prevzvišeni svoj postni pastirski list častiti duhovščini in vsem vernikom svoje nadškofije, v katerem prelepe in jedrnatno proslavljajo petnajstletno slavno delovanje Leona XIII. Ubrati te strune, zdelo se je prevzvišenemu velpotrebno in nujno koristno. Dandanes, ko se psuje po brezverskem časopisju božje maziljence, duhovnike, škofo, da celó samega namestnika Kristusovega, ko se ruši na vse mogoče svite načine vez otroške ljubezni in udanosti poslušajoče cerkve nasproti učeči cerkvi, pač ni hvaležnejšega gradiva pastirskemu listu, kakor naučevati s svetim apostolskim ognjem, da se verniki tesno oklenejo svojih od Boga jim postavljenih predstojnikov; da z njimi čutijo, z njimi se veselé in tugujejo. Ne dvomimo, da bi se ne odzvalo krepkim, odločnim, zares apostolskim opominom prevzvišenega, v jedru zdravo, verno ljudstvo goriško na čelu s svojimi vnetimi pastirji.

Kako lepo se glasé besede: „Saj sami slišite, kaj zlobni ljudje govorijo, kaj zloglasni časopisi pišejo, češ, človek je lahko dober katoličan, tudi če ni s papežem — klerikalen... Z zavestjo, s ponosom in veseljem podvrzimo se papežu pred celim svetom. S takim dejanjem odgovarjamo tistim čudnim katoličanom, kateri ali s pismom ali v besedo se drznejo soditi nauke rimskega papeža, zaničevati njegovo dostojanstvo in oblast.“

Kako apostolsko resnične so te-le besede! Današnjim odnošajem najprikladnejši predmet v razmišljanje! Liga + 35.

Petdesetletnica sv. očeta.

V Rimu, 10. febr.

(Dalje.)

Tako so nastale one okrožnice, ki bodo večno slavile njegovo ime kot častna krona njegovega delovanja. V teh okrožnicah kaže sv. oče, da pozna vse nevarnosti sedanjega časa, vse potrebe krščanskih narodov, a tudi zdravilo za rane človeštva.

Največje zlo sedanjega časa je, kakor je Leon XIII. razložil v okrožnici „Inscrutabili Dei consilio“ z dne 21. aprila 1878, da ljudje javno tajé največje resnice, zaničujejo vero in vse nadnaravno, da se upirajo zakonitim oblastvom, ustavljajo zakonom, ki varujejo pravnost in pravičnost in da z nenasitne poželjivostjo hrepené in drvé za časnim bogastvom in uživanjem. Vzroki tega zla pa so v prvi vrsti preziranje in zasmehovanje najvišje in najsvetejše veljave cerkve, katere bi morala v imenu in po naročilu Jezusa Kristusa voditi ljudi ter braniti vsako drugo pravno oblast. To nalogo in važnost katoliške cerkve dobro poznajo sovražniki socialnega in državnega reda, zato pa jo napadajo z vso silo in brezozirnostjo, ometavajo z najpodlejšim sumničanjem, češ, da je sovražnica državam, pravi omiki, in napredku, in ker je ravno rimski papež najmočnejši steber in najglasnejši zagovornik resnice in

v Alojznici, ter se te domače hišne vaje in proizvodi nadarjene ondotne mladine še dandanes nadaljujejo v letnih snopičih na čast slavnemu zavodu in Jos. Marn kot njih začetniku.

Izvrstni pomočniki pri tem so mu bili takoj s prvega: Levstik, Žvegelj (Radonjčič), Bogač, Stritar itd. — Leta 1849 (bili smo tedaj v VI. latinski šoli) uvedel je profesor Petruzzi (blagega spomina!), da so se šolske naloge pisale v treh jezikih, prvo soboto dopoldne v latinskem, drugo v nemškem in tretjo v slovenskem jeziku.

Dobivati smo jeli Potočnikovo slovnico polo za polo, izhajajočo v Blaznikovi tiskarni, z nemškim učnim jezikom. Kdo bi se bil tega bolj oveselil, kakor naš Jožef Marn, ki je takoj v prvi slovenski nalogi: „Slava bode spet slovela, ki Slovencem dá imé!“, bil prvi med pohvaljenci in je tudi v slovenskih spisih vedno ostal prvak, akopram smo imeli izvrstne slovenske moči mej seboj v šoli, na primer: profesor Žepič, Čeh Hušek, Andrej Krak in drugi.

Te slovenske naloge je tedaj namesto Petruzzi, ki je znal le bolj dalmatinsko-hrvaško narečje, popravljati in ocenjeval Čebelar g. Kastelic, kateri je v slovenskih nalogah navadno prvo hvalo izrekel Jož. Marnu.

pravice, skušajo z vsemi zvižčami izpodkopati njego-
govo veljavo.

In vendar je cerkev, kakor sv. oče dalje doka-
zuje, največja dobrotnica narodov in držav. Ona je
bila in je, katera z besedo sv. evangelija povsod
razširja krščansko omiko, pravo prostost, preganja
z lučjo sv. resnic tam, smot in hudobij, pospešuje
vedo in umetnost, razvija zastavo sv. križa, ki je
znamenje in vir ljubezni in usmiljenja. V vseh vi-
harjih burnih časov je bil apostolaki stol rešilni
svetilnik, kamor so zbegani in zmučeni narodi obra-
čali svoje oči, bil je mogočno in trdno sidro, sveta
vez ljubezni in jedinstvi med daljnimi narodi, skupno
središče, odkoder so izhajali nauki in sveti sreče in
miru. Da pa more sv. stol izvrševati to veliko na-
logo ter svetu deliti dobrote, potrebuje popolne
prostosti v svojem delovanju za resnico in pravico.
To je v obrisu načrt sv. očeta, druge okrožnice so
takorekoč obdelani kamni kot podlaga, na kateri
naj bi se obnovila zgradba človeške družbe v kr-
ščanskem slogu.

Velika nevarnost sedanjega časa so na videz
tako vabljivi nauki socijalistov in komunistov, ki
obljubujejo kratkovidnim ljudem nov svetovni red,
v katerem baje poneha vsa krivica, zginé vsaka ne-
jednakost svetnih darov in imetja ter dobé vsi ljudje
jednake deleže sreče in veselja. To so sanje, ki se
nikdar ne uresničijo. Na to nevarnost je opozoril
Leon XIII. v svoji okrožnici: „Quod Apostolici mu-
neris“ dné 28. dec. 1878 ter pojasnil, da socijalizem
ruje proti cerkvi, državi in družini ter skuša razru-
šiti krščansko družbo. Cerkev zagovarja pravično
posest in lastnino, ob enem pa naglašá dolžnost
usmiljenja in ljubezni do revežev.

Ker pa je revščina povod krivih naukov soci-
jalizma in duševna propalost, zmedenost pojmov in
brezbožnost rodovitno polje za seme prevratov in
revolucij, zato Leon XIII. v okrožnici „Aeterni Pa-
tris“ z dné 4. avgusta 1879 priporoča učenje mo-
droslovja in naravoslovja. Iz čistega vira naukov
cerkvenih učenikov in modroslovcev naj se poživlja
cerkveno življenje ter utrjuje razodeta resnica. In v
tem oziru je sv. Tomaž Akvinski nedosežen vzor
krščanskega modroslovca in učenjaka.

Toda človeški duh bi se trudil brez vspeha za
obstaneč človeške družbe, ko bi razpala družina, na
kateri sloni vsa družba. Zato je sv. oče Leon XIII.
v okrožnici „Arcanum divinae sapientiae“ z dné
10. febr. 1880 pojasnil načrt božje modrosti, ki je
dala zakonu neločljivo vez in svetost zakramenta.
Iz njega naj se porajajo otroci božji ter vzgajajo
pod vodstvom matere cerkve v strahu božjem. Ako
imata krščanski oče in mati ta zvišeni namen pred
očmi, more biti zakon vir blagoslova, blagostanja
in sreče v človeški družbi. Leon XIII. naglašá, da
so papeži poleg vere branili tudi človeško družbo,
ko so v teku stoletij navzlic mnogim nevarnostim
zagovarjali svetost zakona. Verski značaj zakona in
njegovo nerazrušljivost napadali so najbolj oni, ki
so hoteli razrušiti državni red ter služiti strastim
izprijenega srca.

Kakor družina, tako sloni tudi človeška družba
na božji veljavi. Nasprotniki cerkve so dosledno pri-
čeli pobijati tudi pravno avtoriteto v državi, češ, da
je ljudstvo edini vir avtoritete in da kralji in vla-
darji izvršujejo svojo oblast le v imenu in po na-
ročilu ljudstva; vsled tega morajo se vladarji umk-
niti, kadar ljudstvo zahteva. Ravno vsled tega kri-
vega nauka je sedanje stoletje videlo toliko prevratov,
vladarji si neso v svesti svojega življenja, vedno
rastoča negotovost ovira posamezne narode v mirnem
razvoju. Leon XIII. je zopet povzdignil svoj glas v
okrožnici „Diturnum illud“ z dné 24. jun. 1881,
da je vsaka pravna oblast od Boga. Četudi ljudstvo
voli nositelje oblasti, vendar njihova avtoriteta ne
izvira iz volje narodove, temveč je od Boga. „Po-
meni“, pravi Gospod, „vladajo kralji in določajo
postavodajalei pravico.“

Neresnična in zlobna je torej trditev, da hoče
cerkev tudi svetnim vladarjem iztrgati oblast in ve-
ljavo. V okrožnici o krščanski ustavi držav („Im-
mortale Dei“ 1. nov. 1885) opozarja Leon XIII. na
Odrešenika samega; tudi Njega so imenovali pod-
pihovalec ljudstva in sovránika cesarjevega. Sv. oče
pa dokaže, kar je cerkev vedno učila, da je državna
oblast od Boga in se jej mora vsakdo uklanjati ne
iz strahu pred kaznijo, temveč ker je to vsacega
dolžnost vesti.

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. februarja.

(Čestitka ljubljanskega mesta sv. očetu.) V
nedeljo poklonil se je prevzvišenemu g. knezoškofu
ljubljanškemu v imenu ljubljanskega mestnega za-
stopa gosp. mestni župan Peter Grasselli, ter
je izvršujoč sklep mestnega starešinstva izrazil naj-
udanejša voščila ljubljanskega mesta za sv. očeta
Leona XIII. o priliki njegove škofovske petdesetlet-
nice, proseč prevzvišenega, naj blagovolijo izraz tehi
voščili sporočiti sv. očetu. — Prevzvišeni so se za
izraženo čestitanje prav iskreno zahvalili čar ljubli-
bil, da je hočejo javiti na pristojnem mestu.

(Iz Rima) poroča „La vera Roma“, da bodo
sv. oče Leon XIII. v četrtek in petek (16. in 17. t.
m.) služili sv. mašo v baziliki sv. Petra; za te dni
je namreč napovedanih okrog dva najst tisoč
romarjev iz Italije.

(Škofovska petdesetletnica sv. očeta Leona XIII.
na ljubljanskih ljudskih šolah.) C. kr. deželni
šolski svet je ugodil prošnji č. gg. katehetov ljub-
ljanskih ter dovolil o priliki škofovske petdesetlet-
nice sv. očeta Leona XIII. za praznovanje te slav-
nosti jeden prosti dan. To dovoljenje velja tudi v
slučaju, ko bi bilo dopuščeno število prostih dni za
letos že izkoriščeno. Ob enem je naročil mest-
nemu šolskemu svetu, naj javi ta odlok pravočasno
vsem podrejenim šolskim vodstvom, da priredé pri-
merne slavnosti.

(Zopet zmrznil.) Z Bleda se nam piše: V ne-
deljo 12. t. m. podal se je Jakob Logar, star 51 let,
doma v Bohinjski Bistrici, na Mužaklo drvarit. Po-
prej je pil na Savi žganje in ga tudi nekaj seboj
vzel. Toda po noči je deževalo in snežilo, in revež
je od žganja omoten zmrznil. Dobil ga je 13. fe-
bruarja neki drugi drvar. V snegu se je poznalo,
da je revež večkrat padel in se zopet pobiral. Na-
zadnje je sezul škornje in šel par korakov bos na-
prej. Tu je omagal. — Truplo so peljali po velikih
strminah navzdol na Dobravo, kjer so je danes po-
kopali. Kraj, kjer je zmrznil, spada namreč k do-
bravski, oziroma zaspiški fari. Naj v miru počiva!

(V pomoč brezposelnim trgovskim pomoč-
nikom.) C. kr. trgovsko ministerstvo naznanilo je
trgovskim in obrtniškim zbornicam, da se je društvo
avstr. trgovskih pomočnikov na Dunaju obrnilo de
c. kr. ministerstva notranjih rečij s prošnjo, naj se
mu dovoli skozi dve leti nabirati pri trgovskih po-
močnikih darov za posebni ustanovni zaklad, s ka-
terim naj bi se zgradilo zavetišče za brezposelne
trgovske pomočnike v kronovinah in deželah zastop-
anih v državnem zboru. C. kr. ministerstvo no-
tranjih rečij je sporazumno s c. kr. trgovskim mi-
nisterstvom ugodilo tej prošnji v toliko, da je nabi-
ranje darov dovolilo skozi edno leto t. j. do konca
februarja 1894. l.

(Iz Cirknice) se nam piše: Cirknica bode
vendar, kakor se sliši, dobila vodovod. Voda bode
napeljana iz studenca „Oberh“ vasi Martinjak. Cirk-
ničani pa morajo zahtevam prebivalcev Martinjaka
ustreči s tem, da napravijo v vasi štiri iztoke, po-
krijejo vse stroške za napravo in popravo in če bi
utegnilo vode prebivalcem primanjkovati, pa da jo
smejo tudi zapreti. Za dobro pitno vodo se sedaj
že skrbi pri nas; o, ko bi se še skrbelo tudi za
dobro — kruh! — Gospod vrednik! od vseh strani
so se čulé tožbe o hudi zimi, samo iz Cirknice ne,
akoravno smo morali ravno toliko mraza pretrpeti,
kakor drugod, če še ne več. Tolažili smo se vedno,
da bode že dobil v svojem času gospodarstvo v
roke „jug“, saj je polnoleten postal. Zgodilo se je!
Danes je gorko kakor spomlad. Sneg se joče, kakor
da bi ležal še premalo časa. Mlinarji in pilarji
ugibali so razno med seboj in pazljivo poslušali
stare vremenske proroke, kedaj da se bode vreme
na bolje obrnilo, a ti so slabo zadeli in resničen je
pregovor: Proroki, kateri žgance jedo — pa nič ne
vedo. — Dne 9. t. m. izročili smo hladni zemlji
truplo najstarejše žene v cirkniški fari, katera je
bila stara 95 let.

(S kronami) se prične obligatorično računati
dne 1. julija 1894. Od tega dne se bodo vse po-
godbe, kupi in prodaje, katere se sedaj še smejo
sklepiti v stari ali novi denarni veljavi, le samo
sklepale v kronini veljavi in plačila se bodo pri
javnih blagajnicah sprejemala le v novem denarju.

(Južna železnica.) V zadnji seji upravnega sveta
južne železnice, kateri je predsedoval novoizvoljeni
predsednik princ Egon Hohenlohe, se je skle-

nilo pomnožiti vozove za osajbo in tovarno vo-
žnjo, in sicer za 80 voz; stali bode južno železnico
300.000 gl.

(S Peherja) se nam piše: Hudo simo imamo
letos. Mraz je v sredi prosinca dober teden pri-
tiskal, da je bilo joj. Jedenkrat je kazal toplomer
celó 18 stopinj pod črto, kar se pri nas malokdaj
zgodí. Mnogim je pomrznilo sočivje po kletih, pa
tudi v hleve in stanovanja je silil čez mero. Se bolj
pa je stisnil mraz studence in potoke, da mnogi ni-
majo blizu vode za živino, pa tudi mleti je težavno.
O Svečnici je nekoliko odjenjalo, ali večeraj in danes
(6. svečana) zopet škriplje pod nogami in „brije“
ušesa. Dal Bog že skoraj boljše!

(Občinska volitev) v Ribnici na Štajerskem je
vendar enkrat skončana. Dne 30. jan. so izvolili za
župana krepkega Slovenca g. A. Mravljaka, za sve-
tovalce pa: J. Zapečnika, G. Miklaveca in Jož. Mi-
klaveca, same narodnjake. Čeravno so nasprotniki
motili volitev, da se je morala dvakrat vršiti, čeravno
je bivši župan z vsemi sredstvi hotel vse zavleči,
samo da bi med kméti pokazal svojo „mogočnost“,
vendar izid bil je njemu ravno nasproten. Pokazali
so kmetje, da so možje, ko so velili popolnoma na-
roden občinski odbor, gg. odborniki pa so tudi po-
kazali, da vedó komu naj zaupajo. Slava jim in pa
da vstrajajo v svojem prepričanju!

(Z Reke) se nam piše dné 13. t. m.: Minoli
mesec so bile pri nas dopolnilne volitve v mestni
zastop. Kandidate ste postavile dve stranki: vladna
in neodvisna. Zadnja si je poiskala res dobre može,
kateri poznajo bēdo našega nižjega ljudstva, kateri
bi bili tudi mnogo govorili v magistratni dvorani
za blagor ubožnišega prebivalstva, toda propali so
— žalibog! — popolnoma. To se je moglo že
naprej pričakovati, zakaj terorizem kortešev je bil
silen. Izvoljeni so bili tedaj vsi vladni kandidatje,
mladi, fini gospodje, kateri pa ne vedó, kaj je rev-
ščina in pomanjkanje, katerih srce ne bije za nas.
Žalostno. — 4. t. m. se je na železnici Reka-Kar-
lovec še le odprl promet za tovarne vlake, pač dovolj
pozno. — 6. t. m. se je pripeljal v Opatijo nad-
vojvoda Ferdinand. Isti dan se je na železnici po-
nesrečil neki Edmund Frank, Madjar iz komitata
Szomegy. — 8. t. m. so imeli naši vatregasci pustno
veselico v Komunalu. Tudi veliko meščanov se je
udeležilo. — Na pepelnico ide ob 2. uri popoldne
na Trsat vješka godba z Reke. Igrala bode na
glavnem trgu tik samostanske cerkve tja do noči.
Nam se zdi ta veselica več kot poganska. Cel pred-
pustni čas ne zadostuje za razveseljevanje, temuč
zanj se mora uporabiti še resni pepelnični dan, ko
nas cerkev tako očitno kliče k pokori, nas pepeleč
in na minljivost spominjajoč. Ni se tedaj čuditi, da
je pri nas toliko verske brezbriznosti in mlačnosti,
da se bojimo vedno bolj slabe prihodnosti. Ni čudo,
da potem katoliško dekla zataji svojo cerkev ter se
dá venčati v vlaški cerkvi pred vlaškim pōpom, kakor
se je to že dvakrat zgodilo. — Kakor naša čital-
nica, tako je tudi trsatska dobila nov odbor. Zelimo
mu najboljšega vspeha. Lepo je od ondotne čital-
nice, da ima tudi slov izvrstni „Dom in Svet“ in
pa koroški „Mir“. To nas zelo veseli, da preskrbuje
imenovana čitalnica udé in čitatelje z dobrimi katol.
slovenskimi listi, kakoršnih ne najdeš med domačimi
časopisi. Vivat ergo, crescat, floreat! — 19. t. m.
bode tudi naša duhovna mladina v Senju priredila
slavnost v proslavo 50letnice papeževe. — Te dni
smo dobili obširno okrožnico našega vzv. škofa
Jurija Posilovića, v kateri naš vladika prelepo do-
kazuje, da je vera v Boga najtrdnější
temelj življenja in blagostanja tudi
za ta svet, in da je pobožnost prava
čednost dobrega človeka. Proti koncu
pa govori o bližajoči se papeževi 50letnici ter živo
spodbuja svoje verne, naj pobožno molijo za sv. Očeta,
naj ga verno in udano poslušajo. Za tem še vroče
opominja svoje svečenstvo, naj narodu pridno in
vestno oznanjuje besedo božjo, da ne bode v njem
vera ginila, ljubezen omrzovala ter se širila mlačnost
in brezverstvo. Okrožnica se res odlikuje po vsebini
in obliki. Daj Bog, da bi obilo sadu rodila! —
Vreme je zelo spremenljivo; nekateri dnevi so prav
mili, a kmalu visijo na obnebu goste megle sem
ter tje se podeč. Kedar pri nas rosi, pada po
bližnjih gorah sneg. Tudi ta nam je ljubi, kakor
nemita burja, katero, še zdaj čutimo v mozgu in
kosteh. Kedar ni burje, imamo od 10—12° R. toplote.
— Naše mesto kar izgodi te dni mžakerad. No, za
to imajo um in srce, ne pa, žalibog, za cerkev in
besedo božjo.

(Kresovi za papežev slavnost) Papeževa slovesnost bi se na deželi po zunanje pač zelo povzdignila — s kresovi. Res je sedanjí letní čas jako neugoden za to, a vendar bi krepke roke po naših hribih že spravile tolike gromade skupaj, da bi še bi takrat ravno ne deževalo, žarni kresovi v soboto (18. t. m.) zvečer med slovesnim zvonjenjem naznanjali po vsem Slovenskem v doline in dež hribe, našo verno udanost rimskemu papežu. Torej — žgite kresove! Liga + 36.

(V Ločniku) vložila je katoliška stranka ugovor proti volitvam v 2. in 3. razredu. Liberalni pa se cede sline po zmagi v 1. razredu in zato je spisala priziv. Zmedene so ločniške razmere. Trebalo bi več navdušenja in prepričanja o važnosti volitev na katoliški strani, pa prav modrega, previdnega vodstva. Vse vino, ves denar „lega nazionale“ ni zmožen podkupiti značajnega moža-katoličana, da bi volil proti svoji vesti. Ločničani pozor! Kakor si boste postlali, boste tudi spali! Vsi na volišče, stojte kakor jeden mož in zmaga je vaša.

(Strašni potres) je razdjal mali grški otok Zante. Ze šest mesecev so na otoku opazali male potrese, kateri niso povzročili nikake škode. Dne 31. januarja ob 1/6. uri se je pa zemlja tako močno stresla, da se je razrušilo veliko hiš in da so prebivalci prestrašeni zbežali na prosto. Temu sta sledila še dva hujša potresa dne 1. in 2. febr., katera sta podrla vse, kar je še po prvem ostalo. Spodnji del mesta Zante pa je popolnoma v razvalinah, mnogo vasi je razsutih, tako da 26.000 ljudi nima strehe. Vsa trgovina je prenehala. Grška vlada je takoj poslala vojno ladijo z denariem, živežem in šotori. — Naš presvetli cesar je ponesrečenim daroval 10.000 frankov. Dne 8. febr. se je potres zopet ponovil. Nad 3000 hiš je sedaj podrtih, na mnogokaterih krajih se odpira zemlja ter požira vasi s prebivalci vred. Strah in revščina sta nepopisljiva. Ljudje umirajo za lakotjo. Grški listi pišejo, da taka nesreča še ni zadela njihovega kraljestva.

Društva.

(Veselica bralnega društva v Kostanjevici.) V 22. številu t. l. je prinesel „Slovenec“ program veselice, katero je priredilo bralno društvo v Kostanjevici. Program je veliko obetala. Marsikateri bralec se je namembnil in rekel: „Program je sicer lep, če ga le bodo prav izvršili.“ Ali ta dvom je bil neopravičen: kdor se je udeležil veselice, se je kmalu prepričal, kaj pripomorejo pri petju vaje in potrpežljivost. Resnica je, da težavne skladbe izvajati je le mogoče izurjenim močem. Vse priznanje tedaj gospodičinam pevkam in gospodom pevcem, posebno njih nadarjenemu voditelju g. L. Potrebinu, kostanjeviškemu učitelju. Mešani zbor je štel nad 20 grl, ter nas je posebno v zgodbo spremljanih zborih kar presenetil. Vpored je obsegal skladbe naših najslavnejših glasbenikov. — Gerbičeva „Lovska“ spremljana s štirimi rogovi, kateri je gospod skladatelj tudi besede zložil, je jako prikupljiva skladba. Naredila je pa na poslušalce globok vtis, posebno zadet in krepak je tretji odstavek v B-dur, v katerem pojeta sopran in tenor unisono. Nedvedov „Veseli pastir“ se odlikuje z vsemi prednostmi, ki jih ima ta mojster. G. Foerster je v obče poznat skladatelj. On je oblekel slovensko pesem v salonsko obleko. Iz navadnih pesmic sestavil je res „Venec“ Vodnikovih in na njega zložen pesmi. Povil je s krasno instrumentacijo cvetke slovenskih pesmi. Pri tej skladbi so se peveci odlikovali in med njimi solista g. Ditrich s svojim lepo donečim baritonom in gosp. Kubau kakor tenorist. Petje je napravilo dober vtis. Lepo je sodelovala vojaška godba pešpolka št. 101 iz Zagreba. Poslušali smo točko za točko z neutrudljivim občudovanjem. Kostanjevičanom, sploh vsem, kateri so se udeležili te veselice, ho ta večer še dolgo v spo-

minu. Hvala odboru bralnega društva, posebno vrlemu predsedniku kostanjeviškemu gosp. županu za to veselico. Obiskana je bila dobro. Pri koncertu so bili zastopani vsi stanovi. Drorana je bila lepo dekorirana. Veselico so počastili gostje in Novega Mesta, iz Krškega in iz kostanjeviške okolice. —k—

Telegrami.

Praga, 13. februarja. Spodnja Moldava je izstopila mej Weltrusom in Kralupom in poplavila nižje ležeča sela. Voda stoji višje, kakor 1890. leta.

Sofija, 14. februarja. Stambolov je razglasil brzojavko kneza Ferdinanda iz Florencije z dne 12. t. m., v kateri poroča, da se je zaročil z Marijo Ludoviko Burbonsko. V razglasu še pristavlja Stambolov, da je srečen, da more narodu bolgarskemu to novico naznaniti, kajti prepričan je, da bode slednjega Bolgara napolnila z veseljem. Ta pomenljiv dogodek zagotovi svobodo in bodočnost Bolgarije in jo utrdi.

Most, 14. februarja. V dveh jamah mostovske družbe štrajkajo delavci. Vseh štrajkovcev, vstevši štrajkovce državnih rudnikov, je 2800.

Koburg, 13. februarja. Knez bolgarski se je zaročil s princesinjo Marijo Ludoviko Burbonsko, hčerjo vojvode Parmškega.

Madrid, 13. februarja. Mej maročanskimi rodovi, tudi najmiroljubnejšimi, se širi neko gibanje. Orožje kupujejo v Gibraltarju.

London, 13. februarja. V spodnji zbornici je izjavil Gladstone, da z zakonom o irski samoupravi hoče ustanoviti legislativno korporacijo s sedežem v Dublinu za postavodajne in administrativne irske stvari. Vlada ne bode ničesa storila, kar se ne vjema z jedinstvo države. Ta legislativna korporacija bode sestavljena iz legislativnega sveta in iz legislativnega zbora. Podkralja bode imenovala krona za šest let in ga bode smela tudi odstaviti. On bode imel vso izvrševalno oblast. Nadalje se imenuje ministerstvo podkraljevo in pa izvrševalni odbor irskega tajnega sveta. Legislativni svet bode sestavljen iz 48 voljenih članov. Voliti in voljen biti bode smel vsak, ki plačuje vsaj 20 funtov letne najemnine. Legislativni zbor se bode volil na šest let in bode imel 103 člane. Število irskih poslancev v angleškem parlamentu se pomanjša s 103 na 80 in bodo imeli omejeno glasovalno pravico. Irska bode nekaj donasala k državnim dohodkom.

Ta naredba bi utrdila moč, velikost in jedinstvo države. Gladstone prosi, da se vsprejme to predlogo in pozabi preteklost.

Novi York, 13. februarja. Cleveland je določil Waltherja Greshama državnim tajnikom, Johna Carlisle zakladnim tajnikom in Danijelom Lamonta tajnikom za vojsko.

Umrli so:

12. februarja. Frančiška Zanočkar, kolarjeva hči, 5 let, Rimaka cesta 5, pneumonia in peritonitis.

V bolnišnici: 11. februarja. Ana Černe, delavčeva žena, 63 let, emphysema pulm.

12. februarja. Helena Berčič, gostija, 44 let, carcinoma hepatis.

Tuji.

12. februarja.

Pri **Maliču**: Dulda, Weiss, potovalca; Orešnik, Fritsche, trgoveca, z Dunaja. — Fink, davkarski kontrolor, s soprogo, iz Kočevja. — Škerbic, kontrolor, iz Ribnice. — Gisman, zasebnik, iz Gorice. — Oblak, čevljar, iz Škofje Loke. — Bratkovič, notar, s soprogo, iz Rogatec.

Pri **Mosis**: Kaiser, Giegl, trgoveca, z Dunaja. — Lipowitz, trgovec, iz Monakovega. — Branden, inženir, iz Kassel-a. — Jugovic z Vrhnike. — Mikolič iz Novega Mesta. — Jakac, učitelj, iz Lanišča. — Pogačnik, učiteljica, iz Cerkelj. — Bernardo iz Italije. — Ruricha iz Postojine. — Mezzar iz Pazna.

Pri **avstrijskem caru**: Mundling iz Inomosta. — Gantar, nadučitelj, iz Čateža. — Črnalogar iz Šmarje. — Pečnik, zasledovalec starin, s Krškega. — Repič iz Šturij.

Pri **Južnem kolođvoru**: Simene iz Brda. — Sandri iz Kamnika.

Pri **bavarskem dvoru**: Jaklitsch, posestnik, iz Šalke Vasi. — Černe, posestnik, z Notranjskega. — Končan, Kobler iz Ljubljane. — Peschl, posestnik, iz Šalke Vasi. — Majdič, zasebnica, iz Moravč. — Starowanitz, zasebnica, iz Kranja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
13	7. u. zjut.	733.8	0.2	sl. vzh.	del. jasno	
	2. u. pop.	735.2	2.6	sl. szap.	jasno	0.00
	9. u. zveč.	737.0	-1.8	"	"	"
Srednja temperatura +0.3°, za 0.7° nad normalom						

Križev pot

90 cm. visok, prodá takoj za

65 goldinarjev

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar 85 6-5

v Ljubljani, Sv. Petra, cesta št. 4.

Razglas.

St. 2432.

Dne 23. januarja letoš ugriznil je neznan pes pri Štepanškem mostu neko žensko in pozneje med potjo skoz Štepanjovas, Gorenjo in Spodnjo Hrušico. B. zovik in Dobrunje napal še druge ljudi ter ogrizel več psov, potem pa zgini brez sledu v gozdu pri Orlah.

Ker je ta pes zelo sumljiv vsteklina, odredilo je že c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani za zgoraj imenovane vasi pasji kontumac, podpisani mesto magistrat pa ukazuje na podlagi postave z dne 29. februarja 1880. l., drž. zak. št. 35, da smejo od današnjega dne naprej 3 mesece v ljubljanskem mestu psi le s trdno torbo, ki grizenje popolnoma zabranjuje, okoli letati, ali pa se morajo zunaj hiše voditi na vrvi.

Psi, ki bodo prosto, brez torbe, ali s torbo nprapravno samo iz mehkega učenja ki grizenje ne zabranjuje, okoli letali, bodo se polovili ter pokončali, proti u-marnim lastnikom se bode postopalo po dotičnih postavnih določbah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 6. februarja 1893.

Katoliška tiskarna
priporočila raznovrstne
vizitnice
po nikli ceni.

Dunajskaborza.

Dne 14. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	99 gld. 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 " 90 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 55 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 50 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	988 " " "
Kreditne akcije, 180 gld.	328 " 70 "
London, 10 funtov stl.	120 " 90 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 61 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 69 "
Nemških mark 100	59 " 17 1/2 "

Dne 13. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 15 kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 " " "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147 " 80 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	195 " " "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 " 70 "
Zastavna pisma	101 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	194 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	66 " 70 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19 " " "
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 " " "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " 75 "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	76 " " "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 " 70 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2895	50 " " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 26 "
Laških lir 100	— " " "

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljatiavo vred gld. 2.60.

Menjarnična dolniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego

kolikor mož visokega obrestovanja

pri najpopolnejši varnosti

naloženih glavnice.